

ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการให้(โดยไม่มีค่าตอบแทน)¹

ชัยยุทธ ศรีจันทร์²

ภาษีการรับให้ (Gift Tax) คือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินที่ให้หรือรับจากการรับให้โดยเสน่หาก่อนผู้ให้เสียชีวิต ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีการรับมรดกเนื่องจากการให้นั้นเป็นการทำให้กองทรัพย์สินลดลง ดังนั้นหากไม่มีการเก็บภาษีการให้แล้วอาจมีการหลีกเลี่ยงภาษีมรดกได้ โดยการโอนทรัพย์สินออกไปขณะมีชีวิตอยู่ ซึ่งเป็นเหตุให้กองทรัพย์สินลดน้อยลงจนทำให้เสียภาษีมรดกน้อยกว่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งภาษีการให้ยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับรัฐ เพราะต้องชำระภายในปีที่ภาษีที่ได้มีการให้ทรัพย์สินนั้น อันเป็นการทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของรัฐเนื่องจากการโอนทรัพย์สินให้แก่บุตรหลานผู้รับการให้ โดยเรียกเก็บภาษีจากทรัพย์สินได้แก่ สงหาริมทรัพย์ทุกประเภทที่คำนวณเป็นเงินได้ เช่น เงินสด รถยนต์ ทองคำเครื่องประดับ หรืออสังหาริมทรัพย์ทุกประเภท เช่น บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง ที่ดิน เป็นต้น

แต่เดิมประเทศไทยได้มีการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ผู้เสียชีวิตให้แก่ผู้อื่นก่อนเสียชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีมรดกโดยยกเว้นภาษีเงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา เงินได้จากการรับมรดก และเงินได้จากการรับให้โดยเสน่หา ตามมาตรา 42(10) แห่งประมวลรัษฎากร ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 เพื่อจัดเก็บภาษีจากการรับมรดกโดยพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 เป็นต้นไป และการที่ประมวลรัษฎากรยังมีการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา หรือจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธี หรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี และเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม เป็นการไม่สอดคล้องกับการจัดเก็บภาษีการรับมรดก เพราะถ้าหากเจ้ามรดกทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้แก่คู่สมรสเกิน 100 ล้านบาท ไม่อยู่ในบังคับการเสียภาษีการรับมรดก ตามพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 ต่อมาได้นำมรดกจำนวนดังกล่าวไปจัดสรรให้แก่บุตรหรือทายาทหรือบุคคลทั่วไปโดยอ้างเหตุให้เพื่อเป็นการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา หรือเป็นการให้เนื่องในพิธี หรือโอกาส

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการให้(โดยไม่มีค่าตอบแทน) โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์จุฑาพร วงศ์ทอง-สรรค์ และรองศาสตราจารย์รัล เล็งวิทยา

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามมาตรา 42(10) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ 126 พ.ศ. 2509 ข้อ(18) ซึ่งกำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ บิดา มารดาในกรณีที่เป็นเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุตร โดยชอบด้วยกฎหมายของตน โดยไม่มีค่าตอบแทน บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมด้วยยอมทำให้พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 มีช่องว่าง (Loophole) และเป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยงภาษีจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วน of เงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา เงินได้จากการรับมรดก และเงินได้จากการรับให้ โดยเสนาหา ตามมาตรา 42(10) แห่งประมวลรัษฎากร โดยการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 40) พ.ศ. 2558 ตามมาตรา 3 กำหนดให้ยกเลิกความใน (10) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากรและให้ใช้ความต่อไปนี้แทนดังนี้ “(10) เงินได้ที่ได้รับการรับมรดก” ดังจะเห็นได้ว่า จากความตามมาตรา 42(10) แห่งประมวลรัษฎากรเดิม ถูกทอนให้เหลือเพียง “เงินได้ที่ได้รับการรับมรดก” เป็นการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อรองรับภาษีการรับมรดกตามพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 สำหรับความส่วนอื่นที่ถูกยกเลิกไปนั้น ได้ถูกนำไปบัญญัติเป็น (26) (27) (28) และ (29) ของ มาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา และเงินได้ที่ได้รับการให้โดยเสนาหาเนื่องในพิธี หรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 เป็นต้นไป เพื่อใช้บังคับจัดเก็บภาษีจากการให้โดยเสนาหาใหม่ อันเป็นการช่วยลดช่องว่างของกฎหมายและความเหลื่อมล้ำของฐานะทางเศรษฐกิจในสังคม อีกทั้งเพื่อให้รัฐจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นเป็นงบประมาณเพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป

อย่างไรก็ตามเมื่อกฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการรับการให้โดยไม่มีค่าตอบแทน และความไม่ชัดเจนแน่นอนของตัวบทกฎหมายก่อให้เกิดการตีความที่กว้างเพื่อให้ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษี อันทำให้กระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยรัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการให้(โดยไม่มีค่าตอบแทน) และศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ปัญหาประการแรกเป็นปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ในส่วนของการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเนื่องจากการโอนอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายแต่ละคนไม่เกินยี่สิบล้านบาทตลอดปีภาษียังขัดแย้งกับบทกฎหมายว่าด้วยผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 41 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรกล่าวคือ การกำหนดหลักเกณฑ์ตามมาตรา 42(26) โดยกำหนดจำนวนเงิน และจำนวนผู้รับการให้เป็นข้อยกเว้นให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนั่นทำให้ผู้โอนได้รับยกเว้นภาษีเนื่องจากเป็นการโอน

อสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายแต่ละคนไม่เกินยี่สิบล้านบาทตลอดปีภาษี แม้ว่ามูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่โอนให้กับบุตรทุกคนรวมกันเกินยี่สิบล้านบาทต่อปีภาษี ก็ย่อมได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ผู้โอนเช่น บุตรที่ได้รับการโอนมี 3 คน แต่ละคน รับโอนจำนวน คนละสิบเก้าล้านบาท จึงไม่ถึงยี่สิบล้านบาท ย่อมทำให้ผู้โอนไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษี เนื่องจากได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์ของมาตรา 42(26) แห่งประมวลรัษฎากร แต่มูลค่าที่โอนให้บุตรทั้งสามคนรวมจำนวนถึงห้าสิบเจ็ดล้านบาท ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ผู้โอนตามมาตรา 42(26) ซึ่งกำหนดจำนวนจากผู้รับการให้ขัดแย้งกับบทกฎหมายว่าด้วยผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 41 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร จึงกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐและยังขัดต่อหลักการบังคับใช้ได้ (Enforceability) ซึ่งเป็นหลักทฤษฎีภาษีอากร อีกทั้งยังกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐ ยังเป็นช่องว่างของกฎหมายในการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) เพื่อทำให้ไม่ต้องเสียหรือเสียภาษีน้อยลง สำหรับเรื่องการกำหนดอัตราคงที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษี (The Ability-to-pay Principle) ไม่สอดคล้องต่อหลักอำนาจรายได้ จึงควรแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพื่อมิให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีของรัฐ

ปัญหาประการที่สองเป็นปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่ได้รับการจากการอุปการะ หรือจากการให้โดยเสน่หาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรสหรือจากบุคคลอื่นตามมาตรา 42(27) แห่งประมวลรัษฎากร ในส่วนของการกำหนดอัตราภาษีคงที่ร้อยละ 5 สำหรับเงินได้ที่ได้รับการจากการอุปการะ หรือจากการให้โดยเสน่หาจาก บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษี (The Ability-to-pay Principle) เช่นเดียวกับปัญหาแรก และจากการศึกษาเปรียบเทียบกับอัตราภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดกพ.ศ. 2558 ซึ่งได้กำหนดอัตราภาษีตามความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ตาย ทำให้ผู้รับมรดกที่มีความใกล้ชิดกับผู้ตายมีภาระภาษีที่น้อยกว่าผู้รับมรดกรายอื่นๆ โดยมีอัตราภาษีร้อยละ 10 ของมูลค่ามรดกในส่วนที่ต้องเสียภาษี แต่ถ้าผู้ได้รับมรดกเป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดาน ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่ามรดกสุทธิที่ต้องเสียภาษี ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่าอัตราภาษีการรับมรดกในส่วนที่ผู้รับมรดกเป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดาน ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่ามรดกสุทธิที่ต้องเสียภาษี ซึ่งเป็นอัตราภาษีเท่ากับอัตราภาษีการให้ที่ได้รับการจากการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา 42(26) โดยมีอัตราภาษีร้อยละ 5 ตามมาตรา 48(4/1) และอัตราภาษีการให้ที่ได้รับการจากการอุปการะเลี้ยงดู หรือจากการให้โดยเสน่หา จากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ตามมาตรา 42(27) โดยมีอัตราภาษีร้อยละ 5 ตามมาตรา 48(6) แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนดอัตราภาษีการให้ซึ่งโดยหลักจะต้องเป็นอัตราภาษีที่ต่ำกว่าอัตราภาษีการรับมรดก เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนทำการโอนทรัพย์สินในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ อันเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ จึงเห็นได้ว่าอัตราภาษีการให้ตามประมวลรัษฎากร ทั้งสองประการดังกล่าวไม่เป็นอัตราภาษีที่ต่ำกว่าอัตราภาษีการรับมรดก จึงไม่เป็นการ

สนับสนุนให้ประชาชนทำการโอนทรัพย์สินในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ และทำให้ไม่มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ จึงควรแก้ไขอัตราภาษีคงที่ให้เป็นอัตราภาษีก้าวหน้าเช่นเดียวกับระบบการจัดเก็บภาษีการให้ของประเทศฝรั่งเศส และประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับเรื่องของการกำหนดจำนวนเงินในการได้รับยกเว้นภาษีซึ่งมีจำนวนที่สูงเกินสมควรนั้นทำให้ไม่สอดคล้องต่อหลักอำนาจรายได้และเป็นการยากแก่การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย จึงควรนำระบบการจัดเก็บภาษีการให้ของประเทศฝรั่งเศสมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจำนวนเพดานการให้ตามมาตรา 42 (27) แห่งประมวลรัษฎากรและควรจำกัดเพดานจำนวนเงินการให้ขึ้นสูงเอาไว้เพื่อให้กฎหมายมีขอบเขตที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาประการที่สามเป็นปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่ได้รับจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี จากบุคคลซึ่งมิใช่บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรสตามมาตรา 42(28) แห่งประมวลรัษฎากรนั้น มิได้บัญญัติคำว่า “เงินได้เนื่องในพิธีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี” เอาไว้ จึงก่อให้เกิดการตีความที่กว้างออกไปเพื่อให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ อีกทั้งเงินได้จากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาส แห่งขนบธรรมเนียมประเพณียังได้มีการกำหนดไว้ใน กฎกระทรวงฉบับที่ 126 พ.ศ. 2509 ข้อ2(93) โดยเป็นเรื่องการกำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่นักกีฬาและผู้ฝึกสอนกีฬาได้รับจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาส แห่งขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อเป็นรางวัลอันเนื่องมาจากการเข้าร่วมการแข่งขันรายการมหกรรมกีฬาและรายการแข่งขันกีฬาสมัครเล่นระดับนานาชาติ แต่กฎกระทรวงดังกล่าวนี้มิได้กำหนดความหมายของคำว่า การให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาส แห่งขนบธรรมเนียมประเพณีไว้เช่นเดียวกัน จึงก่อให้เกิดความไม่แน่นอนและไม่สอดคล้องกับหลักความแน่นอน (Certainty) ซึ่งเป็นหลักบริหารจัดการภาษีอากรที่ดี จากการศึกษาจึงควรนำความหมายทั่วไปและแนวคำพิพากษาของศาลฎีกามาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดความหมายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี สำหรับในเรื่องของการกำหนดจำนวนเงินในการได้รับยกเว้นภาษีซึ่งมีจำนวนที่สูงเกินสมควรนั้น ทำให้ไม่สอดคล้องต่อหลักอำนาจรายได้และเป็นการยากแก่การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย จึงควรนำระบบการจัดเก็บภาษีการให้ของประเทศฝรั่งเศสมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจำนวนเพดานการให้ตามมาตรา 42 (28) แห่งประมวลรัษฎากรและควรจำกัดเพดานจำนวนเงินการให้ขึ้นสูงเอาไว้เพื่อให้กฎหมายมีขอบเขตที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาประการสุดท้ายเป็นปัญหาการกำหนดการประเมินราคาทรัพย์สินกรณีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยไม่มีค่าตอบแทนซึ่งใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งมิใช่เป็นราคาที่มุ่งเป็นรายได้ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากการกำหนดราคากลางของการขายอสังหาริมทรัพย์ในลักษณะทั่ว ๆ ไป เพื่อใช้บังคับกับบุคคลเป็นจำนวนมากในแต่ละเขตท้องที่นั้นๆ โดยมิได้คำนึงถึงราคาตลาดของอสังหาริมทรัพย์ตามที่มีการตกลงซื้อขาย หรือทำสัญญาการให้กันจริง จึงควรนำกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งกำหนดให้มีการ

ประเมินราคาแบบทางเลือกโดยใช้ราคาตลาดที่เป็นธรรม(Fair market value) หมายถึง ราคาของทรัพย์สินได้ถูกเปลี่ยนมือไป ซึ่งเป็นราคาที่ตกลงกันด้วยความพอใจของทั้งฝ่ายผู้ซื้อและผู้ขายโดยอยู่บนพื้นฐานความสมเหตุสมผล มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ย่อมทำให้สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม(Equity)ซึ่งเป็นหลักการของภาษีอากรที่ดี

จากการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการให้(โดยไม่มีค่าตอบแทน) ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1.ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 42 (26) เป็นว่า “เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(26) เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม เฉพาะเงินได้จากการโอนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น ในส่วนที่ไม่เกินยี่สิบล้านบาทต่อปีภาษีนั้น”

สำหรับอัตราภาษีควรแก้ไขเป็นอัตราก้าวหน้า โดยแก้ไขมาตรา 48 (4/1) แห่งประมวลรัษฎากร แก้ไขเพิ่มเติม เป็นว่า “เงินได้พึงประเมินต้องเสียภาษีเงินได้ดังต่อไปนี้

“(4/1) ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ ของเงินได้ ส่วนที่เกินยี่สิบล้านบาท โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (1) และ (2) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40(8) ที่เป็นเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 42 (26)”

2.ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่ได้รับจากการอุปการะ หรือจากการให้โดยเสน่หาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีและเพื่อให้กฎหมายมีขอบเขตที่ชัดเจนควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 42(27) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นว่า “เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(27) เงินได้ที่ได้รับจากการอุปการะหรือจากการให้โดยเสน่หาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เฉพาะเงินได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2.5 ของเงินได้สุทธิของผู้ให้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อปีภาษีนั้น”

สำหรับในส่วนของอัตราภาษีควรแก้ไขเป็นอัตราก้าวหน้า โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 48 (6) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นว่า“เงินได้พึงประเมินต้องเสียภาษีเงินได้ดังต่อไปนี้

“(6) ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (1) และ (2) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (8) ที่ได้รับจากการอุปการะ หรือจากการให้โดยเสน่หาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 42 (27)”

3.ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่ได้รับจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธี หรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี จากบุคคลซึ่งมิใช่บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ควรนำความหมายทั่วไปและแนวคำวินิจฉัยคำพิพากษาศาลฎีกามาใช้เป็นแนวทางในการให้ความหมายของคำว่า “เงินได้เนื่องในพิธีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี” ในประมวลรัษฎากร เพื่อแก้ไขปัญหาคำพิพากษาศาลฎีกา อันเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ตลอดจนเพื่อให้กฎหมายมีขอบเขตที่ชัดเจนอันเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีจึงควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 42(28) แห่งประมวลรัษฎากร และเพิ่มเติมความในวรรคสอง ดังนี้

มาตรา 42 (28) วรรคแรก “เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(28) เงินได้ที่ได้รับจากการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยาหรือจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้ จากบุคคลซึ่งมิใช่บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เฉพาะเงินได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2.5 ของเงินได้สุทธิของผู้ให้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อปีภาษีนั้น”

มาตรา 42(28) วรรคสอง “เงินได้เนื่องในพิธีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับในโอกาสที่ขนบธรรมเนียมประเพณีนั้นมาถึงและเป็นการให้ตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถือปฏิบัติโดยทั่วไปตามความเป็นจริงโดยมิได้เป็นการให้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์อย่างอื่น”

4.ปัญหาการประเมินราคาทรัพย์สินการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนเพื่อการจัดเก็บภาษีการให้ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีจึงควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 42(26) แห่งประมวลรัษฎากร โดยเพิ่มเติมความในวรรคสอง ดังนี้ มาตรา 42 (26) วรรคสอง “ในกรณีที่เป็นการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมตามวรรคแรก เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจกำหนดราคาของอสังหาริมทรัพย์นั้น ตามราคาที่พึงได้รับจากการให้กันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์นั้น”

เอกสารอ้างอิง

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม.กฎหมายภาษีอากร.พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2559.

ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล.คำอธิบายกฎหมายภาษีการรับมรดก. กรุงเทพมหานคร:บริษัท รุ่งรัตน์พรินตัง จำกัด, 2560.

สุเทพ พงษ์พิทักษ์. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการให้โดยเสน่หา,”เอกสารภาษีอากรฉบับที่ 17 (กุมภาพันธ์ 2561):21.